

SŁOWO

WILNO, Wntrek 21 stycznia 1930 r.

Redakcja i Administracja, Wilno A6. Mickiewicza 4 otwarta od 9 do 4. Telefony: Redakcji 17-87, administracji 228 druk 262

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł., zagranicę 7 zł. Konto czekowe P.K.O. Nr. 89259. W sprzedaży detali. cena pojedynczego numeru 20 gr.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałem. Redakcja rękopisów nie zamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

PRZEDSTAWICIELSTWA

BARANOWICZE — ul. Szrepyckiego — A. Łaszuk.
 BERNIAKONIE — Bufet Kolejowy.
 BRASLAW — Księgarnia T-wa „Lit”.
 DĄBROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Malinowskiego.
 DUKSZTY — Bufet Kolejowy.
 GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa, W. Włodzimierz.
 GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
 HODZIEJ — Dworzec Kolejowy — K. Smarzyński.
 IWIEŃCIE — sklep tytoniowy S. Zwierzynski.
 KIEJK — sklep „Jedność”.
 LIDA — ul. Suwalska 13, S. Mateski.
 MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

MURAWIE — ul. Ratuszowa, Księgarnia Jazwskiego.
 NOWOGRÓDEK — Kiosk St. Michalskiego.
 N. ŚWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
 OSZMIANA — Księgarnia Spółdz. Naucez.
 PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
 POSTAWY — Księgarnia Polskiej Akcji Szkolnej.
 STONIM — Księgarnia D. Labowskiego, ul. Mickiewicza 12.
 STOŁPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
 ST. ŚWIECIANY — ul. Rynek 9, N. Tarasiejka.
 WILEJKA POWIATOWA — ul. Mickiewicza 24, F. Juczewski.
 WARSZAWA — T-wo Księg. Kol. „Ruch”.
 WÓLKOWYSK — Księgarnia T-wa „Ruch”.

PERSPEKTYWIE TYGODNIA

12. I. — 20. I.

— Sesja Rady Ligi Narodów. 58-ma z kolei sesja Rady Ligi Narodów, która przed paru dniami zakończyła swe obrady, w skali międzynarodowej nie była większym ewenementem. Obrady toczyły się krótko, składowe i ładnie a nawet prasa służąca zwykle do lansowania rozmaitych poglądów i balonów próbnych o rozmowach zakulisowych tym razem nie miała wiele do roboty. Małe to zainteresowanie obradami genezykiem tłumaczyłyśmy tem, że omy całego świata politycznego zwrócone były na dogłębniejsze obrady w Hadze i przygotowania londyńskie. Jak przewidywaaliśmy jedna z kwestyj dookoła której mogła się rozwinąć bardziej ożywna dyskusja a mianowicie sprawa uzgodnienia statutu Ligi z paktem Kelloga, ze względu na drażliwość, wobec trudności przewidywania wyników konferencji londyńskiej, została przekazana komisji, która ma odpowiednio wnioski przygotować a na następnym zebraniu Ligi przedstawić.

O ile pod względem stosunków międzynarodowych 58-ma sesja Rady Ligi nie przyniosła żadnych większych zmian o tyle dla nas była ona dalszym etapem rozmów z Niemcami, w związku z podpisaniem w ostatnim dniu października ub. roku umowy likwidacyjnej. Minister Zaleski, który przewodniczył obecnej sesji miał możliwość bez pośredniego porozumienia się z kierowniczymi czynnikami polityki niemieckiej co do dalszej normalizacji naszych stosunków co przedewszystkiem powinno się wyrazić w zawarciu traktatu handlowego nad którym tak już długo toczą się pertraktacje.

Reasumując rezultaty sesji minister Zaleski w wywiadzie z przedstawicielem ag. „Iskra” podkreślił, że odbyła się ona w całkowitej harmonii.

„Moje rozmowy — oświadczył dalej minister Zaleski — z przedstawicielem Francji p. Arystydesem Briandem raz jeszcze dowiodły, iż współpraca polsko-francuska oparta jest na trwałych, solidnych podstawach.

Z rozstrzygnięcia spraw górnolądskich jestem zupełnie zadowolony. Były to zresztą sprawy błahe i pozbawione głębszego znaczenia. Polska jest również zainteresowana w ukształtowaniu ostatecznym różnych spraw natury gospodarczej, które były przedmiotem obrad sesji bieżącej.

W związku z temi sprawami pragnęliśmy zaznaczyć, iż Polska zgodzić się może jedynie na takie konwencje międzynarodowe, które w zupełności zabezpieczają jej interesy.

O żadnym poświęceniu interesów Polski na rzecz czykolwiek innych interesów — nie może być w ogóle mowy.”

Konferencja w Hadze. Po zlikwidowaniu incydentu wywołanego przez nieoczekiwane wystąpienie dr. Schachta konferencja weszła w stadium końcowe. We wszystkich punktach osiągnięto porozumienie którego szczegóły nie są nam bliżej znane, ale sądząc z przebiegu dyskusji można wnioskować iż próby delegacji niemieckiej utargowania ustępstw zarówno w kwestii sankcji jak i spłaty rat prolongowanych zostały odrzucone i plan Younga w zasadzie jest już załatwiony. Ostatnią przeszkodą dla zamknięcia konferencji są t.zw. reparacje wschodnie. Węgry i Bułgaria nie chcą płacić ani grosza. Rząd obu tych państw twierdzi, iż poniosły tak duże straty terytorjalne i znajdują się w tak krytycznej sytuacji finansowej, że o płaceniu mowy być nie może. Ponadto Węgry wzięły sprawę swego udziału w odszkodowaniach z sprawą uzyskania odszkodowania od Rumunii za wywłaszczenie obywateli węgierskich w Siedmiogrodzie. Jak donoszą ostatnie depesze na posiedzeniu przedstawicieli państw Małej Ententy z udziałem delegatów głównych mocarstw europejskich nie udało osiągnąć porozumienia i Rumunia, Czechosłowacja i Jugosławia odmówiły podpisania deklaracji regulującej kwestję odszkodowań węgierskich i bułgarskich. Dalsze depesze brzmią, że p. Tardieu nie traci nadziei. Miżna być zatem pewnym iż po załatwieniu się z główną kwestją odszkodowań niemieckich reparacje wschodnie nie będą stanowiły takiej przeszkody o którą mogłyby potknąć się obrady Haskie. W ten czy w inny sposób, większym lub mniejszym kosztem drobnych wierzycieli lub drobnych dłużników kompromis zostanie osiągnięty. Jest to tylko kwestia czasu.

Na marginesie obrad w Hadze warto jeszcze zanotować zmianę stosunku Stanów Zjednoczonych zarówno do państw-wierzycieli jak i płatnika — Niemiec. Na obecną konferencję Stany Zjed. wysłały tylko obserwatora podczas gdy w roku ub. brał udział oficjalny delegat. W ostatnich dniach grudnia t.j. tuż przed otwarciem obrad w

ECHA STOLICY

Powrót P. Prezydenta z Mościc

WARSZAWA, 20-I. PAT. Dziś o godz. 9.15 powrócił z Mościc do Warszawy Pan Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie p. ministra przemysłu i handlu Kwiatkowskiego. Na dworcze oczekiwali Pana Prezydenta p. premier Bartel, minister spraw wewnętrznych Józefowski, minister komunikacji Köhn oraz członkowie domu cywilnego i wojskowego Pana Prezydenta.

Konferencja Premiera z Marszałkiem Piłsudskim

WARSZAWA, 20 I. Pat. Dnia 20 b. m. p. prezes Rady Ministrów prof. Bartel udał się o godzinie 16ej do p. Marszałka Piłsudskiego, z którym odbył godzinną konferencję. Od godziny 17 do godz. 18 m.in. 30, t. j. bezpośrednio przed posiedzeniem Rady Ministrów odbyła się pod przewodnictwem p. premiera prof. Bartla kolejna konferencja w sprawach gospodarczych z udziałem pp. ministrów skarbu, rolnictwa, przemysłu i handlu oraz pracy i opieki społecznej.

Zmiany w armji

WARSZAWA, 20 I. (tel. wł. „Słowa”) Dziś ukazał się Dziennik Personalny M. S. Wojsk zawierający szereg zarządzeń Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Ministra Spraw Wojskowych w sprawie przeniesienia w stan spoczynku. Młodzi inżynierzy przeniesieni w stan spoczynku zostali generałowie: Mikołaj Majewski, Stanisław Sliwiński, Wacław Dziewanowski i Aleksander Jan Nowadowski. Poza tem przeniesiono w stan spoczynku przeszło 130 oficerów od stopnia podporucznika do pułkownika włącznie. Jednocześnie kilkadziesiąt oficerów oddano do dyspozycji odnośnych Dowódców O. K. co jak wiadomo jest wstępem do przeniesienia na emeryturę.

Profesty wyborcze

WARSZAWA, 20 I. (tel. wł. „Słowa”) Sąd Najwyższy rozpatrywał dziś profesty wyborcze do Sejmu w okręgu wyborczym Wsadowice nr. 43, nr. 44 Nowy Sącz oraz protest przeciwko wyborom do Senatu w województwie Krakowskim.

Sprawa honorowa pos. Podolski-Liberman

WARSZAWA, 20 I. (tel. wł. „Słowa”) Z powodu zajęcia na tle osobistym jakie miało miejsce podczas sobotniego posiedzenia komisji budżetowej pomiędzy pos. Podolskim (BB) a pos. Libermanem (PPS), poseł Podolski wystąpił sekundantów posłowi Libermanowi.

Posel Antonow-Owsijenko

WARSZAWA, 20 I. (tel. wł. „Słowa”) W dniu dzisiejszym o godzinie 0-tej przybył do Warszawy nowy poseł sowiecki Antonow-Owsijenko. W najbliższym czasie poseł Antonow złoży Panu Prezydentowi swe listy uwierzyteliące.

Wręczenie listów uwierzyteli. przez posła Tefera.

WARSZAWA, 20 I. (tel. wł. „Słowa”) We wtorek złoży Panu Prezydentowi listy uwierzyteliające nowy poseł estoński p. Tefer, który już przybył do Warszawy z analogicznej placówki w Rzymie.

Zarządzenie dla szkół

WARSZAWA, 20. I. PAT. P. minister W. R. i O. P. zarządził, aby wyjątkowo w bieżącym roku szkolnym pierwsze półrocze zakończyło się w dniu 30 stycznia w czwartek, a drugie rozpoczęło się w dniu 4 lutego we wtorek, tak, że od nauki szkolnej będą wolne dni, 31 stycznia, 1, 2 i 3 lutego b. r.

Sprawy Morskie

WARSZAWA, 20. I. PAT. Dyrektor departamentu morskiego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu inż. Nowoswiec powrócił z Londynu, dokąd jeździł w sprawach Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa Okrętowego, jako delegat p. ministra przemysłu i handlu.

Hadze Stany Zjednoczone zawarły odrębny układ z Niemcami dotyczący spłat odszkodowań bezpośrednio, omijając Bank Wypląt Międzynarodowych. Dwa te fakty wskazują, że stosunek Ameryki znacznie ochłodł wobec mocarstw wierzycielskich na korzyść Niemiec. Czemu tłumaczyć ten zwrot? Powody tego zmiany kryją się w szereguach prac komisji którą opracowała statut Banku Wypląt Międzynarodowych Anglia, Francja, Włochy, Belgia obawiały się, aby Bank nie był zbyt silnym narzędziem w ręku polityki amerykańskiej na kontynencie europejskim i dlatego

Z ZA KORDONÓW

Mińsk bez dzwonoów

Manifestacje uliczne. — Ostateczna decyzja Rady Mińskiej. — Ostre pogotowie G. P. U.

Z Mińska donoszą, że w wyniku szalonej antyreliгиозnej kampanji, prowadzonej od dłuższego czasu na terenie Białorusi Sowieckiej, rada miejska Mińska na posiedzeniu w dniu 18 b.m. postanowiła zamknąć znaczną część kościołów i cerkwi w Mińsku, niezależnie zaś od tego zdjąć ze wszystkich bez wyjątku świątyń dzwony. Po tanowienie to powzięte zostało po uprzednim zainscenizowaniu wielkiej antyreliгиозnej manifestacji ulicznej. Mianowicie w sobotę dnia 18 b.m. zostali zwolnieni od pracy robotnicy fabryczni z jednocześnie nakazem wzięcia udziału w manifestacjach. Poza tem liczne rzesze komsomolców i członków organizacji „Bezbożnik”. Manifestacje nieśli transparenty o treści antyreliгиозnej, świętokradcze karykatury i wezwania. Tlum przybył przed gmach rady miejskiej, gdzie odbywało się właśnie posiedzenie. Ponieważ wiadomość o rychłym zamknięciu świątyń rozległa się w Mińsku, przeto manifestantów ochraniały silne oddziały milicji. Jednocześnie zarządzone zostało ostre pogotowie wojsk G. P. U. celem zapobieżenia ewentualnym zaburzeniom i starcom tłumom z manifestantami.

Dokola wizyty naczelnika Estonji

Kto przybędzie z Strandmanem do Polski.

TALLIN, 20. I. PAT. Estońska agencja telegraficzna „Elita” oficjalnie podaje skład świty, która towarzyszyć będzie estońskiemu naczelnikowi państwa w jego podróży do Warszawy.

Skład ten nieco się różni od podawanego poprzednio przez prasę i jest następujący: minister spraw zagranicznych Latif, dyrektor departamentu Leppik, szef biura prasowego Mery, gen. Jonson i mjr. Grabby.

Powrót Zauniusa z Genewy

KOWNO, 20. I. PAT. W dniu dzisiejszym powrócił z Genewy minister spraw zagranicznych Zaunius wraz z małżonką.

Obrady komisji litewsko-niemieckiej

KOWNO, 20-I. Pat. Jutro w Królewcu rozpoczyna obrady mieszana komisja litewska - niemiecka, która rozpatrywać będzie sporne kwestje obywatelstwa państwowego. Ze strony litewskiej uczestniczyć w obradach będą z ramienia Ministerstwa Spraw Zagranicznych Dajilde i Jakubus oraz jako przedstawiciel Klajpedy Gajlus.

Los skargi rolników rosyjskich

KOWNO, 20. I. PAT. Informacja, podana przez pisma litewskie, iż skarga 34 rolników rosyjskich, wniesiona na ostatnią sesję Rady Ligi Narodów, została odrzuconą, jest nieprawdziwa. Już — jak komunikuje „Lituvos Aidas” — skarga ta została przekazana komisji trzech na prośbę Zauniusa który obiecał komisji, tej udzielił szczegółowych wyjaśnień. Komisja trzech składa się z przedstawicieli Anglii, Finlandji i Włoch.

głja i Francja i stąd oprócz ograniczenia funkcji Banku dla Wypląt Między narodowych p. Briand występuje w roli herolda idei Stanów Zjednoczonych Europy.

Rozbrojenie na morzu. Dział we wtorek w Londynie otworzył król Jerzy V morską konferencję rozbrojeniową. Będzie to trzecia z rzędu konferencja obradująca nad problemem rozbrojenia na morzu. Pierwszą konferencja Waszyngtońska zwołana w roku 1922 ustaliła następującą proporcję sił pięciu głównych mocarstw (Anglia, Stany Zjednoczone, Japonja, Francja i Włochy)

Wezorajsze uchwały Rady Ministrów

Przemianowanie poselstwa na ambasadę w Waszyngtonie Nowi ministrowie pełnomocni.

WARSZAWA, 20.I. Pat. Dnia 20 b.m. pod przewodnictwem p. prezesa Rady Ministrów prof. Bartla odbyło się posiedzenie Rady Ministrów. Na posiedzeniu tem Rada Ministrów uchwaliła m. in. projekt ustawy o skupie na rzecz skarbu państwa kolaj fabryczno-lódzkiej, projekt ustawy w sprawie pożyczki długoterminowej dla przedsiębiorstwa państwowego Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górnym Śląsku oraz szereg projektów ustaw ratyfikacyjnych.

Następnie Rada Ministrów uchwaliła utworzenie komitetu mejcracyjnego przy ministrze rolnictwa oraz postanowiła przemianować poselstwo Rzeczypospolitej Polskiej w Waszyngtonie na ambasadę.

Ponadto Rada Ministrów postanowiła przedstawić Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej wnioski o mianowanie: dotychczasowego posła w Waszyngtonie p. Tytusa Filipowicza ambasadorem Rzeczypospolitej Polskiej przy prezydencie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, dotychczasowego p. o. dyrektora departamentu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych p. Jędrzejewicza dyrektorem departamentu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego III klasy w HelsiŃgorsie p. Charwatte posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym II klasy, ministra pełnomocnego III klasy p. Schätzla ministrem pełnomocnym II klasy przy ambasadzie Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu, dotychczasowego naczelnika wydziału Izby Skarbowej w Lublinie inż. Kazimierza Chwaliboga prezesem Izby Skarbowej w Łucku.

Umowy międzynarodowe w Hadze

ODNOŚNIE INTERESÓW POLSKI.

HAGA, 20. I. (PAT). W związku z umowami, podpisanymi dziś o godzinie 6 pp. na konferencji haskiej, należy wymienić te, które dotyczą interesów Polski. Prezes delegacji polskiej p. Mrozowski podpisał projekt przystąpienia Polski do planu Younga, a w związku z tem umowy z głównymi mocarstwami wierzycielskimi, zwalnając Polskę od wszelkich obciążeń, wynikających z traktatu wersalskiego w przedmiocie zapłaty za państwowe mienie cedowane niemieckie, położone na Pomorzu, w Wielkopolsce, na Górnym Śląsku oraz część długu niemiecko pruskiego, przypadającego na te terytoria. Samy obciążające hipotekę Polski, wynosiły około 2 i pół miliardów marek złotych. Tym samym układem główne mocarstwa wierzycielskie zwolniły w. m. Gdańsk od obowiązków zapłaty sum, należących za mienie cedowane niemieckie na terytorjum w. m. Gdańska.

POLSKA ZWOLNIONA OD T. ZW. DŁUGU WYZWOLENIA.

Posatem delegacja polska podpisała z głównymi mocarstwami wierzycielskimi umowę, zwalnającą Rzeczpospolitą Polską od zapłaty sum, obciążających Polskę, z tytułu mienia cedowanego austriackiego, położonego na terytorjum Małopolski i Śląska Cieszyńskiego, a wynoszących około półtora miljarda koron złotych. W tej samej umowie Polska została zwolniona od zapłaty t.zw. długu wyzwolenia przypadającego na państwa, które otrzymały terytorjum od b. monarchji austrowęgierskiej. Dług ten wynosi 228 milionów franków złotych.

ZASADA REZYGNACJI Z WZAJEMNYCH PRETENSYJ.

Uregulowanie tych zwątych problemów finansowych i wzajemnych zobowiązań oparte zostało na idei wzajemnego skreślenia pretensyj. Zasada ta znalazła zastosowanie we wszystkich głównych umowach. W stosunkach polsko-niemieckich znalazła wyraz w umowie warszawskiej z dnia 31 października 1929 roku, która została uwzględniona w ogólnym układzie mocarstw z Niemcami. Zasada rezygnacji z wzajemnych pretensyj znalazła również swój wyraz w ogólnej umowie austriackiej. W tej ostatniej delegacja polska usiłowała od pierwszej chwili zawrzeć z delegacją austriacką ośnośne porozumienie. Porozumienie to podpisane zostało w dniu dzisiejszym przez prezesa Mrozowskiego i kanclerza austriackiego Schobera. W związku z ogólnym uregulowaniem rachunków załatwiono również między delegacją polską a przedstawicielami Francji, Anglii i Włoch sprawę spłaty sum, obciążających Polskę z tytułu udziału w kosztach utrzymania okupacyjnej armji alianckiej na terytorjum plebiscytowym po-nie-nieckim.

Minister Zaleski o zbliżeniu francusko-niemieckiem

Wywiad w tygodniku paryskim „Pax”

PARYŻ, 20-I. PAT. Tygodnik „Pax” poświęcony specjalnie sprawom porozumienia międzynarodowego, ogłasza wywiad z min. Zaleskim w sprawie porozumienia francusko-niemieckiego. Polska — oświadczył minister — uprawia politykę pokoju, zarówno w swoim interesie, jak i w interesie ludzkości. Dlatego też porozumienie francusko-niemieckie nie wzbudza żadnych obaw ani u rządu polskiego, ani w publicznej opinii publicznej i w społeczeństwie, o powiadowającym nietylko naszym wzywaniem, ale i naszym wzajemnym interesem. Zbliżenie francusko-niemieckie może mieć wreszcie miejsce tylko na podstawie zasady niezakładania się państwo polskie smartnych stało dlatego, że to było koniecznością historyczną i powinno było się stać zadaniem sprawiedliwości i że Polska istnieje, a choć jest państwem młodem, jest ona jednak silna i ma pozycje swej siły i swego prawa. Nieraz oświadczałem, że chcemy żyć w pokoju i w dobrych stosunkach ze wszystkimi narodami świata, a w szczególności z sąsiadującymi narodami. Rząd polski czyni wszelkie możliwe ustowania, aby dość do uornowania stosunków i do zbliżenia z Niemcami i spodziewa się, że zbliżenie pomiędzy Francją i Niemcami może dopomóc porozumieniu polsko-niemieckiemu.

KONFERENCJA MORSKA W LONDYNIE

Delegaci na konferencję morską ju króla Anglii

LONDYN, 20.I. Pat. 27 delegatów na konferencję morską przyjętych było dziś po południu przez króla. Delegatów przedstawiał królowi Mac Donald w porządku alfabetycznym ich nazwisk.

Król po serdecznym uściśnięciu ręki wszystkim delegatom wyraził nadzieję, że obrady konferencji zostaną uwieńczone pomyślnym wynikiem.

Stimson konferował z Grandim

LONDYN, 20.I. Pat. Wczorajsza konferencja między Stimsonem a Grandim miała przebieg wesołochmiar zadawalniający. Stimson oświadczył: Głównym celem rozmowy było wykluczenie wszelkiej możliwości rywalizacji, obaw i zdenerwowania, zarówno ze strony Stanów Zjednoczonych, jak i Włoch. Stimson dodał, iż gotów jest uczynić wszystko, co będzie możliwe, by ten cel osiągnąć.

Schuberer o Hindenburga

BERLIN 20.I. Pat. Prezydent Hindenburg przyjął sekretarza stanu von Schuberta, który złożył mu sprawozdanie o przebiegu ostatniej sesji rady i o związanych z nią rokowanach haskich.

5 : 5 : 3 : 1, 75 : 1, 75. Za podstawę floty wojennej uznano pancerniki o maksymalnej wyporności 35.000 ton, przy czym ogólna wyporność pancerników dla wielkich mocarstw określona została w następujących liczbach: Stany Zjednoczone i Anglja po 525.000 ton, Japonja 315.000 ton, Francja i Włochy po 175.000 ton. Wiek okrętu linijowego ustalono na lat 20, po upływie tego czasu okręt podlega zniszczeniu. Postanowienia konferencji waszyngtońskiej obowiązują do 31 grudnia 1936 roku.

Oprócz kwestji pancerników i okrę

łotw lotniskowych tzw. awio-matek, układ waszyngtoński przewiduje ograniczenia w sprawie budowy portów wojennych, a więc Anglii, nie wolno budować umocnień portowych w Honkongu Japonji na wyspach Kurylskich, Formozie i wyspach Peksadorskich, Stanom Zjednoczonym na Filipinach, wyspach Aieuckich i wyspie Guam; w stosunku do Francji i Włoch układ waszyngtoński ograniczyć w budowie portów wojennych nie przewiduje.

O ile kwestja pancerników i budowy portów wojennych w układzie waszyngtońskim sprzeczwana została bez niedomówień, o tyle w odniesieniu do krążowników i floty pomocniczej postanowienia są mgliste i niewyraźne. Oto np. dla krążowników ustalono tylko maksymalną wyporność 10.000 ton i uzbrojenie do dział 203 mm., natomiast dla łodzi podwodnych torpedowców i kontrtorpedowców niema żadnych ograniczeń.

Układ waszyngtoński ustalając równowagę pancerników pomiędzy Anglja a Stanami Zjed. oraz stosunek proporcjonalny sił innych państw morskich był zwycięstwem dyplomacji angielskiej zmierzającej do zagwarantowania flocie angielskiej stanowiska „królowej morza”. Zasoby finansowe Anglii, nie wytrzymałyby nigdy wyścigu zbrojeń w tej klasie okrętów — ze Stanami Zjednoczonymi, które wyszły z wielkiej wojny wzbogaci one i stały się rezerwym arem światowym złota, wobec bająskich sum jakie kosztuje nowoczesny pancernik. Ale nie tylko względy finansowe zdecydowały na ustaleniu stosunku 5 : 5, dużej bowiem znaczenie miały również doświadczenia jakie w rezultacie wielkiej wojny taktyka morską Anglii zdobyła. Aczkolwiek podczas wojny światowej rozegrała się tylko jedna większa bitwa (t.zw. bitwa Jutlandska) operacje floty niemieckiej dowiodły, że w przyszłym starciu zbrojnym coraz większą rolę będą odgrywały krążowniki, lekkie i żwonne uzbrojone w potężną artylerię. Oprócz tego dla Anglii posiadającej najdłuższe linie komunikacyjne z dużą ilością baz morskich właśnie krążowniki są najniezbędniejszym typem okrętu wojennego. To też z lekkim sercem zrezygnowała ona w roku 1922 z przewagi pancerników i ustalając stosunek 5:5 z swym najgroźniejszym rywalem uzyskała wolną rękę w sprawie krążowników.

Anglja od zwycięstwa pod Trafalga rem uważała zawsze, że jej flota wojenna powinna podwójnie przewyższać siłą najgroźniejszego rywala. Tak było i w chwili wybuchu wielkiej wojny. Odstąpienie od tej sakramentalnej zasady zaszkodziło psychologicznie Stany Zjednoczone, które ośnione pozornym sukcesem nie spojstrzegły się, że a) Anglja nie może konkurować w budowie pancerników, b) że rola pancerników przechodzi już do historii.

Najlepszą ilustracją korzyści jakie przyniosło Anglii układ waszyngtoński, jest porównanie stanu floty wojennej Anglii i Stanów Zjednoczonych. Anglja w roku 1928 posiadała pancerników 16 krążowników 50, torpedowców i kontrtorpedowców 281, łodzi podwodnych 55. W tym samym czasie Stany Zjednoczone: pancerników 14, krążowników 10, kontrtorpedowców i torpedowców 246 i łodzi podwodnych 89.

Ciągły wzrost zbrojeń morskich w innych klasach okrętów wojennych doprowadził do zwolania w roku 1927 w Genewie konferencji rozbrojeniowej, która jednakowoż żadnego pozytywnego rezultatu nie dała wobec trudności wynalezienia współczynnika sił dla krążowników i łodzi podwodnych.

Nieprowadzenie konferencji genewskiej przerwało na pewien czas rozmowy na temat rozbrojenia morskiego, które słusznie byłoby nazywać ustaleniem równowagi zbrojeń. Rychło jednak wobec wzrostu aktywności polityki Stanów Zjednoczonych, kwestja ta wypłynęła na nowo, a ostatnio podróz Mac - Donalda do Ameryki i jego bezpośrednie pertraktacje z prezydentem Hooverem uwieńczyły zostały wyznaczeniem nowej konferencji, której obrady teraz zostały otwarte. Podobno Mac Donaldowi udało się ustalić kompromisową formułę dla krążowników i to ma wrożyć powodzenie obrad londyńskich. Oprócz kwestji krążowników niemieckiej trudną do uzgodnienia jest sprawa ograniczeń budowy łodzi podwodnych. Francja i Włochy, nawiasem mówiąc różniące się między sobą, odrzucają wręcz jakakolwiek redukcję tego rodzaju broni uważając, że łodzie podwodne są dla nich słuźną rekompensatą wobec słabej floty nadwodnej.

Rezultaty konferencji londyńskiej będą miały niezwykle doniosłe znaczenie polityczne.

Bez względu na to, czy będą to wyniki pozytywne lub negatywne przyczynią się one do wyjaśnienia stosunków z jednej strony pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Anglja z drugiej, zaś będą ogniwą próbą przyjaźni francusko-angielskiej. Sz.

Uroczystość 30-lecia Pracy Wileńskiego T-wa Rolniczego

W niedzielę odbyła się podniosła uroczystość z okazji 30-letniej rocznicy założenia Wileńskiego Towarzystwa Rolniczego.

Po nabożeństwie odprowadzonym w Bazylice wystuchanem przez liczne zebrań przedstawicieli szef rolniczych oraz władz udano się do gmachu Banku Ziemskiego, gdzie odbyło się uroczyste zebrań Wileńskiego T-wa Organizacji i Kółek Rolniczych, inicjatora i organizatora obchodu.

Zagał obrady prezes T-wa p. Karol Wagner witając przybyłych i podkreślając znaczenie obchodzonego jubileuszu. Zastępca Wileńskiego T-wa Rolniczego, mówił p. Prezes, są ogromne, dowodził tego chyba nie potrzebuje, jak również nie potrzebuje przekonywać Panów o tem, że zgoda T-wa na unifikację organizacji rolniczych pozwoliła na stworzenie, tak niezbędnego dla dobra ogółu jednolitego frontu.

Po wygłoszeniu powitalnego zaprosił do stołu prezydjalnemu pp.: ministra prof. W. Stanisławicza, b. ministra A. Meysztowicza, reprezentującego p. Wojewodę nac. wydz. rolnego W. Szaniławskiego, reprezentującego J. E. ks. prof. W. Meysztowicza, prezesa Gieźewicza i posła Rdułtowskiego.

Następnie przemówił w imieniu Rządu min. Stanisławicz życząc owocnej pracy słuźownikom organizacjom. Koficząc przemówienie dołączył p. minister życzenia od siebie, jako syna ziemi wileńskiej, związanego z nią mocnymi węzłami.

Przemawiający w imieniu p. wojewody nac. W. Szaniławski wskazał

na dorobek pracy Wil. T-wa Rolniczego.

Imieniem J. E. ks. Arcybiskupa Jabrzykowskiego złożył życzenia ks. prof. W. Meysztowicz.

Następnie przemawiali jeszcze: prezes Zw. Ziemian p. H. Gieźewicz podnosząc trudne warunki prac T-wa, min. A. Meysztowicz, jako b. prezes Mińskiego T-wa Rolniczego, przedstawiciel Zw. Młodzieży Polskiej oraz p. dyrektor Kokociński w imieniu spółdzielczości rolniczej.

Po części oficjalnej zabrał głos członek Rady T-wa, dyr. Józef Borowski, wygłaszając referat na temat: „Rola T-wa Rolniczego w życiu społeczno-rolniczym Wileńszczyzny w latach 1900-1919. Prelegent podkreślił, że robota T-wa w życiu społeczno-rolniczym Wileńszczyzny w okresie od 1900-19 r. była olbrzymią i znaczną postępowością na tej polu jest niewątpliwą jego zasługą. Pracę T-wa da się podzielić do wojny europejskiej na dwa okresy. W pierwszym, do roku 1907, pracowano przeważnie nad podniesieniem produkcji rolnej własnych gospodarstw, w drugim zaś praca T-wa wkracza już na szersze tory.

W okresie tym T-wo zorganizowało porady prawne dla rolników posiadających ziemie w rękach Niemców, zorganizowało szereg kursów fachowych, nawiązało kontakt przedstawicielstwa społeczeństwa polskiego z Wilna z przedstawicielstwami społeczeństwa w Warszawie i Poznaniu, w czem napotykało znaczne trudności, wreszcie T-wo stworzyło warunki pracy w ten

sposób, że obok siebie widzieliśmy nieraz zażytych przeciwników politycznych, idących ręką w rękę w pracy dla kraju i ludu ziemian-rolników.

Dyrektor stacji doświadczalnej w Biełakoniach p. W. Łastowski z kole wygłosił referat: „O doborze odmian roślin uprawnych dla Wileńszczyzny“.

Po przerwie obiadowej zebrano się znów w sal Banku Ziemskiego. Po wznowieniu przedsięwzięcia przewodniczący p. Wagner powitał w krótkim przemówieniu p. Wojewodę Raczkiewiczem.

Pan Wojewoda Raczkiewicz odpowiadając na to przemówienie podkreślił doniosłość faktu połączenia się organizacji rolniczych, który musi dać dodatnie wyniki na polu podniesienia kultury ziemi i intelektu rolnika.

Następnie zebrani wysłuchali niezwykle ciekawego referatu prof. inż. Stefana Biedrzyckiego na temat: „Zadania i cele naukowej organizacji rolniczej“.

Szanowny prelegent omawiając niedomaganie naszych gospodarstw rolnych wskazuje na konieczność pracowania z „otłówkiem w rękę“, poczem dochodzi do definicji, że koniecznym warunkiem do naprawy obecnej sytuacji jest wejście na drogę powolnej, systematycznej reorganizacji oraz konieczność precyzowania swych zamierzeń oraz nauczania się „być mądrym po szkodzi“.

Odczyt nagrodzony był hucznymi oklaskami.

W. T.

ś. P. Z POŹNIAKÓW

Jadwiga Zawadzka

wdowa po weteranie 1863 r., po krótkich cierpieniach zmarła dnia 18-go stycznia 1930 r. przeżywszy lat 79 w majątku Juchnowicze, pow. Mołodeżańskiego, pogrzeb odbędzie się 22 stycznia 1930 r. o godz. 11 rano na cmentarzu w maj. Wielkie Hranice.

O czem zawiadomia krewnych, przyjaciół i znajomych

RODZINA.

Sledztwo w sprawie zabójstwa Inspektora Stadnika zostało zakończone

Dochodzenie prokuratorskie w sprawie morderstwa (na osobie następcy Inspektora szkolnego w Nowogródzie) zostało już zakończone i przekazane władzom sądowym tak że niebawem wejdzie ona na wokandy.

Inspektor Stadnika znaleziono w dniu 23 czerwca roku ubiegłego w pobliżu Nowogródka w sposób białejki zamordowanego. Zbrodniarz po oddaniu kilku strzałów z bardzo bliskiej odległości, widząc że Stadnik padł ranny rzucił się na swą ofiarę i brzytwą podciął ranemu gardło.

Po ujawnieniu morderstwa które miało wszelkie cechy że dokonane zostało na tle politycznym, rozpoczęło się zmusne sledztwo które natrafiało na wprost nieprzezwyciężone trudności.

Sprawa wglębnie inspekcyjnie tak ostro i tak dokładnie że zdołali zatrzymać za sobą wszelkie ślady które w jakimkolwiek stopniu przyczynić się mogły do zdemaskowania Policia jednak na podstawie uzyskanych wiadomości ujęła pewnego osobnika mieszkającego wsi pod Nowogródkiem Kazimiera Trybunowicza, który mimo że wyperł się jakiegokolwiek udziału w zbrodni nie mógł jednak wykarzać swego alibi w dniu kiedy zabił Stadnika.

Proces, która wyświetli tajemnicę śmierci Stadnika, oczekiwany jest z wielkiem zainteresowaniem. (c)

Greźny pożar w Oszmianie spłonął nowowzbudowany gmach szkolny

W niedzielę około godziny 2 popołudniu Wilno zostało sanarnowane wieścią, że w Oszmianie wybuchł pożar który poważnie zagraża miastu.

Natychmiast na miejsce katastrofy został wydelegowany starosta grodzki w Wilnie p. Iazora który miał na miejscu zorientować się w sytuacji, rozmiarach pożaru i bynkających się stratach.

Gdy wkrótce po alarmie skomunikowano się z Oszmianą okazało się że płonął tam nowowzbudowany gmach szkoły i że z powodu sprzyjających warunków grozi przerzucenie się płomieni na sąsiednie budowle mieszkalne. Na pomoc tamtejszej strażnicy wysłano z Wilna miejscową straż ogniową która z powodu znacznych opadów śnieżnych co w wysokim stopniu utrudniało jazdę dotarła do Oszmiany w ciągu dwóch godzin.

Taksamo na miejsce pożaru udał się kurator okręgu szkolnego Pogorzelski i Jawnik Magistratu Łokucjeński.

Sytuacja na miejscu przedstawiała się w ten sposób, że w chwili gdy przybyła pomoc z okolicznych miejscowości i z Wilna cały gmach stał w ogniu tak że o ratowaniu go mowy być nie mogło.

Cały wysiłek strażnicy ognionej został też skierowany do niedopuszczenia rozszerzenia się pożaru na inne budowle, co groziłoby zagładą całego miastu. Dzięki energicznej akcji ratowniczej udało się pożar zlokalizować, tak że spłonęła jedynie szkoła.

Straty spowodowane pożarem sięgają 100 tysięcy złotych.

Co było powodem pożaru narazie niewiadomo. Sledztwo prowadzą powołane ku temu władze. (c)

Święto pracy wojska

Otwarcie nowych mostów na Wilji i Wilence

W ubiegłą niedzielę miasto Wilno przeżywało wielki dzień, dokonano bowiem poświęcenia i otwarcia aż dwóch mostów: jednego na Wilji, a drugiego na Wilence.

Mosty te sprezentowało miastu wojsko.

na znaczną różnicę poziomu mostu i niskiego w tem miejscu brzegu.

Jak slychać miasto ma zacząć roboty napływowe wiosną.

Drugi most rzucony został na Wilence, u

wspaniale świadczy o ich sprawności.

Dzień niedzielny miał jeden bardzo znamienny rys, był dniem świętem pracy wojska dla cywilów, był stwierdzeniem i przykładem możliwości pracy armji dla społeczeństwa, a ponadto był egzaminem sprawności naszych wojsk technicznych.

Uroczystości wypadły bardzo okazałe i bardzo serdeczne.

Nowy most na Wilji łączący Antokol z Tuskulanami.

Wzniesione zostały sumptem armji i pracą naszych saperów wileńskich, mianowicie 3 Baonu oraz przydzielonych z innych oddziałów saperów drobnych grup.

Historja powstania obu mostów, które w rekordowym, kilkumiesięcznym okresie czasu zbudowali nasi saperzy jest taka:

wylotu ul. Saska Kępa na rzeczkę.

Ten ma ogromne znaczenie dla rozwoju części I Popław zgrupowanej wokół dawnego mlynu Pimnowa.

Most na Wilence jest stosunkowo mniej okazały od Antokolskiego, niemniej zwraca

Okazałość wynikała z licznego udziału w nich dygnitarzy państwowych. Przybyli bowiem na akty otwarcia i poświęcenia pp. min. Stanisławicz, wice minister spr. wojsk. gen. Fabrycy, wice min. komunikacji inż. Czapski a ponadto przedstawiciele władz miejskich z p. wojewodą Raczkiewiczem na czele.

Miasto reprezentował p. prez. Folejewski i wszyscy prawie lawnicy, sfery społeczne i prasa stawiły się także licznie.

Kolejność uroczystości (podana przez nas w numerze niedzielnym) przewidywała początek przy moście na Wilji.

Już o godz. 11 przed południem przy moście z prawej strony Wilji ustawili się 3 Baon Saperów Wileńskich.

Tutaj się gromadzić zaczęli zaproszeni goście.

Punktualnie o godz. 11.30 przybyli w towarzystwie pana wojewody pp. wice-ministro wie gen. Fabrycy i inż. Czapski oraz w chwili p. J. E. ks. biskup Bandurski.

Gen. Fabrycy, niezwłocznie po przybyciu przechodził przed frontem batalionu, przyjmując raport od komendującego oficera, poczem wszyscy, po specjalnych schodach zstępują ku mostowi.

Jest on zagrodzony wstęgą o barwach saperkich.

Tutaj ppuk. Landau zdaje relację z przebiegu budowy mostu, poczem gen. Fabrycy przecina wstęgę.

W tym momencie rozpoczyna się akt po-

Potrzeby szkolenia oddziałów saperkich posiadanie na te cele odpowiednich funduszy w połączeniu z odcuciem potrzeb komunikacyjnych mieszkańców niektórych dzielnic Wilna skłoniły pułk Kossakowskiego Tad. szefa Depart. Zaop. Inż. M.S. Wojsk do wysumienia projektu, który korzystnym się okazał zarówno dla wojska, jak też i dla ludności cywilnej.

Nie potrzebna dodawać że projekt ten spotkał się z żywociem potrakowaniem przez czynniki decydujące w Min. Spraw Wojsk. a odąd już do jego realizacji droga była krótka.

Budowę mostów powierzono 3 Baonowi Saperów Wileńskich a jej kierownictwo oddano w ręce dowódcy oddziału p. pułk. Landau Ignacego.

5 września ub. r. wbito w dno Wilni, w odległości mniej więcej czterech kilometrów od portu rzecznego na Antokolu, pierwsze pale i 11 stycznia rb. most został wykonany.

Tempo robót iście nie wileńskie, a gdy się zważy na porę jesienią, podczas której budowa trwała — wręcz amerykańskie.

Most stał wspaniale. Konstrukcję ma żelazną, ponadto jest nibyże jak wysoki, bo wznosi się o 15 metrów ponad falami rzeki. Długości ma sto kilkadziesiąt metrów.

Narazie służyć on będzie potrzebom ruchu pieszego, zaś przydadnym stanie i dla pojazdów także, po dorobieniu przez miasto dwóch masywów dojazdowych, z których zwłaszcza ten od strony Antokola wznagrac będzie wiele czasu i środków, ze względu

Nowy most na Wilence łączący Saskę Kępę z Popławami.

uwagę jego masywną konstrukcją również żelazną.

Budowa trwała od 22 paźd. r. do 7 stycznia rb. co ze względu na niewielką liczbę zatrudnionych przy robotach saperów, także

święcenia. Dokonuje go JE ks. biskup Bandurski, który następnie wygłasza przemówienie, podkreślając rolę wojska podczas wojny i w czasie pokoju oraz zwracając uwagę, że wojsko jest w tym czasie symbolem pokojowej pracy armji.

Następnie postępując za JE ks. biskupem zebrani przechodzą przez most, aby u jego kresu złożyć swe podpisy w księdze pamiątkowej uroczystości.

Bezpośrednio z Antokola mknie długi szereg aut na Zarzecze, na drugą część świata.

Tu oczekuje już ustawiona w szyku kompanja saperów.

Znowu to samo przyjęcie raportu przez gen. Fabrycego, chwila oczekiwania i znów po schodach, tym razem w górę wiodących dostajemy się na most.

Krótkie sprawozdanie składa ppuk. Landau, wstęgę czarną czerwoną przecina min. Stanisławicz.

Zwraca się on następnie do ppuk. Landau, dziękując jako wilmianin, saperowi wileńskiemu za ich pracę dla Wilna i jego rozwoju.

Poświęcenia dokonuje JE ks. biskup Bandurski w asystencji ks. kap. Siedzińskiego i p. chwili znowu długi wąż samochodów ku miastu Spieszcy.

Tu o godz. 1 w pol. zgromadzają się w saloonach Rest. Georęga uczestnicy uroczystości na wspólne śniadanie.

Po śniadaniu saperzy wileńscy podejmują ich w saloonach swego kasyna oficerskiego czarną kawą.

Leszcz.

Minister prof. Stanisławicz przecina wstęgę na moście na Wilence.

KRONIKA

WTOREK 21 DZIŚ	Wschód sł. g. 7 m. 33
Agneszki Jutro Wincentego	Zachód sł. g. 16 m. 1
Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii U. S. B. w Wilnie z dnia 20 - 1 1930 r.	
Cisnienie średnie w mm	770
Temperatura średnia	- 4 °C
Temperatura najwyższa	- 2 °C.
Temperatura najniższa	- 6 °C.
Opad w milimetrach	-
Wiatr przeważający	Południowy
Tendencja barometryczna	spadek ciśnienia
U wagi	połgodnie.

w 1930 r. miejskiej bocznicy kolejowej; 6) projekt budżetu dodatkowego na zakup opału

— (o) Sprawy wykupu i zamiany działki ziemnej miejskiej. We czwartek, dnia 22 stycznia, odbędzie się posiedzenie miejskiej komisji gospodarczej z następującym porządkiem dziennym: 1) podanie zarządu żydowskiego tow. dobroczynności o wykupie wieki czysto czynszowej działki ziemnej przy ul. Portowej 17; 2) wniosek w sprawie zezwolenia na wykup działki ziemnej na Lipówce; 3) sprawa zamiany zamiany działki ziemnej z kasą chorych; 4) wniosek w sprawie modyfikacji uchwały Rady miejskiej w przedmiocie nabycia działek ziemnej na przeniesienie rynku Nowogródzkiego.

— (o) Podwórca dla straży ogniowej. Magistrat projektuje nabyć dla straży ogniowej podwórca samochodowe firmy „Ursus”. Przeznaczono na ten cel 22.500 zł.

— (o) Przeniesienie hyclowni. Wobec tego, że hyclownia, mieszcząca się obecnie przy ul. Nowogródzkiej w pobliżu rzeźni miejskiej znajduje się w dzielnicy zabudowanej, miejska komisja gospodarcza poleca Magistratowi nabyć plac na krzańcach miasta, na który przenieść rakarnię.

— (o) Posiedzenie Komitetu wykonawczego i Targów Południowych w Wilnie. We czwartek dn. 23 w sal. posiedzeń Rady miejskiej, odbędzie się posiedzenie Komitetu wykonawczego i Targów Południowych i wystawy rolniczo - przemysłowej w Wilnie.

Na porządku dziennym sprawy następujące: 1) sprawozdania: a) ogólne, b) inwe. stycyjne, c) z wystawy regionalnej, d) z wy stawy rolniczo - hodowlanej; e) komisji konkursowej i f) finansowe, 2) wybór komisji rewizyjnej, 3) sprawa przyzłych targów; 4) wolne wnioski.

— (o) Choroby zakazane w Wilnie. Według danych wydziału zdrowia Magistratu w ubiegłym tygodniu zachorowało w Wilnie: na tyfus brzuszny 4 (1 zm.), plamisty 1, płocie 6, błonicę 4 (1 zm.), ospę wietrzną 9, odrę 94 (4 zm.), różę 3, krztusiec 1, gruźlicę 16 (8 zm.), jaglicę 1, dżwiętkę karku 2, zapalenie opon mózgowych 1 (1 zm.), razem 141, z których 17 zmarło.

KOSCIELNA

— (a) Święto Jordana. W niedzielę ubiegłą jak zapowiadaliśmy odbyło się uroczyste święcenie wody na Wilji dokonane przez J. E. biskupa Teodojusza. Po nabożeństwie w so borze na Zarzeczu ruszył pochod religijny poprowadzony orkiestrą i kompanją honorową ze sztandarem. W pochodzie wzięło udział duchowieństwo prawosławne i liczne rzesze wiernych.

Ceremonja święcenia wody, odbyła się w ten sposób, że na specjalnie zbudowane podjmu na Wilji u wylotu ulicy Arsenalskiej wszedł biskup Teodojusz, który po krótkich modłach poświęcił wodę zaś chor. cerkiewny odśpiewał okolicznościowe pień religijny. W czasie aktu poświęcenia uszykowana nad brzegiem kompanja honorowa prezentowała bron.

URZĘDOWA

— (o) Z posiedzenia Okręgowej Komisji Ziemskiej w Wilnie. Dnia 17 i 18 stycznia, pod przewodnictwem prezesa Ouz p. St. Łę czynskiego, odbyło się posiedzenie Okrę gowej Komisji Ziemskiej w Wilnie.

Na posiedzeniu tem zostali m. in. załatwione sprawy następujące:

1) zatwierdzone 17 projektów scalenia na gruntach, należących do gospodarzy poszczegól nych wsi, położonych w pow. Wileńsko-Trockim, Brasławskim, Dziśnieńskim i Święciańskim.

2) Ustalono wynagrodzenie za zajęte na rzecz państwa nieruchomości ziemskie, położone w gm. Mikolajewickiej, pow. Piznień skiego, b. własność Julji Fiedorowiczowej, a mianowicie: a) za nieruchomości Atrawszczy zina w obszarze 30,37 ha 8736 zł., b) Karcz ma Turkowo o obszarze 14,37 ha 8898 zł., c) Kresławski Ostrow o obszarze 77,87 ha. 7532 zł. i d) Rżawka o obszarze 4904 ha 14839 zł.

3) zatwierdzone projekty przymusowego znieśienia służebności pastwiskowej, obciąża jącej b. dobra ziemskie Powodki, gm. Rzezańskiej, pow. Wileńsko - Trockiego, obecnie majątek Powidaki, własność Stefani Bur nosowej i folwark Krzywce, własność Zofji Branerowej, na rzecz wsi Skawduliszki i Masi any i zaścianku Kabacek.

MIEJSKA

— (o) Uzupełnienie porządku dziennego posiedzenia miejskiej komisji finansowej. Na dzisiejszym posiedzeniu miejskiej komisji finansowej oprócz spraw, wymienionych w poprzednim numerze, będą rozpatrywane jeszcze sprawy następujące: 1) sprawa wyjed nania w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczki długoterminowej w kwocie 475.000 zł. na roboty wodociągowe - kanalizacyjne; 2) projekt statutu podatku od zużytej energii elektrycznej i gazu; 3) wniosek w sprawie umorzenia manea wegli na elektrowni miejskiej za lata ubiegłe; 4) wniosek w sprawie przedłużenia na rok 1930 — 31 dodatkowych opłat za energję elektryczną na fundusz pomocy bezrobotnym; 5) sprawa uruchomie

WOJKOWA

— (o) Dodatkowa komisja poborowa. Dnia 29 stycznia w lokalu przy ul. Bazyljańskiej 2, odbędzie się dodatkowa komisja poborowa dla mężczyzn, zamieszkających na terenie m. Wilna. Na komisję tę wami stawie się wszyscy ci poborowi, którzy dotąd nie stawiili się przed komisją poborową z jakiegokolwiek bądź powodów.

KOLEJOWA

— Dyrekcja Kolei Państwowych w Wilnie na skutek zawiadomienia zarządu Kolei

O t. zw. DORAŻNYCH NAKAZACH KARNYCH

Jestem pewien, że mało kto z wilmian zdaje sobie sprawę z tego jakim nakazom podlega spokojnie i skromnie spacerując po mieście, jakimi przepisami jest ograniczony pędząc swój mały uroczajony żywot w murach naszego miasta.

Mam tu na myśli przepisy porządkowe policyjno - administracyjne, które obowiązują na terenie całej Rzeczypospolitej, obowiązują także i w Wilnie.

Jakoś kilka lat temu, dowiedziliśmy się trochę z prasy, trochę z jednorazowo rozlepionych obwieszczeń o tem, czego mieszkańcom miast w Polsce robić nie wolno.

Dowiedzieliśmy się następnie, że tych z posterów nas, którzyby się nie stawali do przepisów, czeka doraźny wymiar kary w grzywnie, którą zaaplikować może każdemu upoważniony do tego policjant, ewent. i inna osoba urzędowa, w razie jeśli w flagrantnym złapie „przestępcę“ na „przestępstwie“, na niestosowaniu się do tego co władza nakazuje.

Mówiliśmy kiedyś o t. zw. mandatach karnych, o ich stosowaniu, zachycaliśmy się tym przepisem władz, tak doraźnie i energicznie biorącym się za drobne, porządkowe uchety i w publiczności w stosunku do czystości i higieny ulic miejskich.

Był to chwilowy zachwyt, przemijające szybko wrażenie.

Na dobitkę „mandaty karne“ słabo przypominały o swem istnieniu, gdyż poprostu rzadko stosowane były.

Objaw ten występował zresztą nie tylko u nas, bo naprzykład pamiętam że jedno z pism warszawskich zamieszczało kiedyś, jako curio sum, fotografię policjanta, który, mając sobie przydzielony nadzór nad porządkiem ulicznym, zdołał w ciągu jakiegoś, bynajmniej nie krótkiego przeciągu czasu, „oszczędzić“ ludzi aż... na sto złotych.

Inna rzecz, że te rzadkie stosowanie w Wilnie kar dorażnych było naogół niesprawie dlawe, spotykało bowiem i spotyka najczęściej „ludzi Boga ducha winnych, niewiadomych, niezapamiętanej tego, że źle czynią.

Niezrozumiałe praw obowiązujących nie jest nigdy i nigdzie dowodem usprawiedli wiającym ale w danym wypadku odprawy o przewinięcia bardzo pospolite, bardzo odruchowe i bardzo nieprzemysłane.

Wydaje się przero, że władze, w imię sprawiedliwości, winny się starać o to, aby każdy pamiętał, czego mu robić na ulicy nie wolno.

Wydaje się, iż aby ludzi skłonich do nieuczynszczenia ulic, trzeba im o tem przypo minać. Cóżby np. znaczący zrobienie przy każdym ulicznym koszu na śmiecie i odpadki rzucającego się w oczy napisu z odpowiednim przypomnieniem o obowiązku korzystania z nich?

Koszyw takich stoi w Wilnie pewno z kilkaset. Jeśliby każdy z nich miał na sobie odpowiedni napis, to ktoś, kto ulicę idąc na odcinku np. Mickiewicza od Wileńskiej do Katedry przeczytując ten napis i to codzien nie pewnie się łatwiej do porządku wdrował.

Są jednak w przepisach porządkowych zalecenia, które częstokroć należą do niewykonalnych.

Nie wolno np. płocinami zanieczyszczać ulic, chodników i t. d.

Kto pluje na ulicy — płaci karę.

Nikt nie myśli kwestjonować słuszności tego ządania, ale jednak nasuwa się pytanie w co, gdzie pluć można.

Wiemy dobrze, że są ludzie, którzy mając duży wydziałny flegmy „muszą“ coś z nią robić.

Koś może powiedzieć, że tacy winni wy dzielny krzani, czy też pluć wyrzucać do specjalnych workówzek lub ostatecznie do chłustek do nosa.

Otóż trzeba pamiętać, że przy naszym poziomie kulturalnym 60 proc. mieszkańców miast, a wśród nich i Wilna, nie tylko nie używa workówzek dla plwoćin, ale i poprostu chłustek do nosa. A licząc się z praktycznymi możliwościami powszechnego wprowadzenia tych utensyliów, należą przewidywać że nieprędko to nastąpi.

W wielu miejscowościach zagranicą i w Polsce także wprowadzono spłuwaczki uliczn e. Są one zakryte stałe, a ktoś chce z nich korzystać musi nacisnąć pedał otwierający wieki spłuwaczki.

Wiem, że poruszając tę sprawę w Wilnie mieć nit mogą nadzieje, iżby została ona szybko załatwiona, niemniej uważam, iż dla powagi prawa, czy przepisu, konieczną jest ich sprawiedliwość i życiowość oraz wykonalność.

Brak spłuwaczek na ulicach miasta czyni zakaz plucia niewykonalnym dla wielu, organy zaś dozoru i policji stawia w przykrej sytuacji wobec winnych przekroczeń.

I dlatego na brzydkich i niestety powszech nych w Wilnie zwycają pluć na ulicach pa trzy się przez palce, mimo iż we wszechmiar zasługują one na energiczne tępienie. Młk.

Z.S.S.R. podaje w celach informacyjnych, iż pociąg ku jerski nr. 2 Niegorełoję — Mandziurja, puczynając od wtorku 21 stycznia rb. będzie odchodził z Niegorełoję we wtorki, czwartki i niedziele z przybyciem do Mandziurji w środy, piątki i poniedziałki, poc. kurjer ski nr. 2 Niegorełoję — Władystok będzie odchodził z Niegorełoję w piątki, z przybyciem do Władystoka we wtorki.

Z powrotem poc. kurjerski nr. 1 komunikacji bezpośredniej Mandziurja — Stolpcę (Warszawa) będzie odchodził z Mandziurji w niedziele, wtorki i piątki, z przybyciem do Stolpcy (Warszawa) w poniedziałki, środy i soboty, poc. kurjerski nr. 1 komunikacji Władystok — Stolpcę — (Warszawa) będzie odchodził z Władystoku w poniedziałki i przychodził do Stolpcy (Warszawa) w piątki.

W pozostałe dni poc. nr. 2 i 1 kursują tylko na przestrzeni (Warszawa) Niegorełoję — Moskwa i z powrotem Moskwa — Stolpcę (Warszawa).

RUBINSTIEN W RADJO!

Dnia 23 stycznia we czwartek znakomity pianista wykona z udziałem orkiestry Filharmonji Warszawskiej pod dyrekcją **IERZEGO BOJANOWSKIEGO** koncert b. mol Czajkowskiego, utwory Chopina, Albeniza, de Falla i Liszta

Czy masz już radjodbiornik?

Roedukacyjne kursy wieczorowe

z programem gimn. państwowych.

im. „KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ“

w Wilnie — ul. Biskupia Nr. 12 m. 6.

Przyjmują wpisy do kl. 4 — 6 — 8 gimnaz. oraz do grupy przygotowawczej do egzaminu wstępnego do Szkoły Technicznej.

Lekcje od godz. 4 m. 30 po poł.

Prof. Polakiewicz, Małczyński, Skolniewicz, Polakiewicz, Małczyński, Skolniewicz

PRACA I OPIEKA SPOŁECZNA.

(o) Stan bezrobocia w Wilnie. Według danych Państwowego Urzędu Pośredniczącego...

(o) Rekrutacja robotników do Francji. Przed kilku dniami w Wilnie powiatowej w St. Świeciana...

UNIWERSYTECKA. Zarząd Zrzeszenia Asystentów USB. podaje do wiadomości członków Zrzeszenia...

SZKOLNA. Dyrekcja gimnazjum Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny w Nazarecie w Wilnie...

KOMUNIKATY. 88-ma Sroda literacka odbędzie się dn. 2 stycznia w siedzibie Związku Literatów...

ZALOZNA. (a) Pogrzeb tragicznie zmarłego kupca. W niedzielę wieczorem przez ulicę miasta przesyłają...

ROZNE. (a) Ile wекси zaprotestowano w Wilnie w miesiącu listopadzie. Według ostatnich danych...

(a) 108 letnia wilińska zmarła w Ameryce. Przed niedawnym czasem zmarła w Detroit w Ameryce...

(a) Samochodiarze przeciwko badaniom psychotechnicznym. Wobec tego, że badania psychotechniczne kolejarzy...

Grype, kaszel, i bronchit uleczysz systematycznym pićm szczeniackich wód kruszcowych...

Podziękowanie. Grono matek, obecnych na szopce, urządzonej dn. 11. 1. 1930 r. w sali gimn. im. Ad. Mickiewicza...

Zarząd T-wa „P.Z.P.” składa najserdeczniejsze podziękowanie za pamięć o i Domu Wychowawczym dla sierot im. Marszałka J. Piłsudskiego.

Komitetowi „Daru choinkowego” z p. wojewódzianą na czele, zarządowi „Rodziny wojskowej”...

(y) Likwidacja zw. rzemieślników żydów w Brastawiu. Cech mieszanym rzemieślnikom żydów...

Z SĄDÓW

NIEMINNIE OSKARŻONY.

Dawid Rejter monter elektryczny przeprowadził instalację w lokalu „Zimnowym” dawniej przez firmę jubilerską „Diamant” w B. Lewina...

Przed sądem stanął: Rejter — oskarżony o kradzież, Reznik — o przechowywanie przedmiotów skradzionych.

W taki to sposób przez nieuczciwość ludzka Rejter i Reznik o mało co nie stali się łokatorami wzięcia na Łukiszkach (y)

sztuka w Krakowie w roku zeszłym w zupełności sukces niebawym. Reżyser Walden wy stawia...

Wyjazd dyr. Zelwerowicza na Lotwę. Dyrektor teatrów miejskich A. Zelwerowicz w dniu wczorajszym wyjechał do Rygi...

Wyjazd dyr. Zelwerowicza na Lotwę. Dyrektor teatrów miejskich A. Zelwerowicz w dniu wczorajszym wyjechał do Rygi...

CO GRAJĄ W KINACH?

Hollywood — Przysłań miłości. Heljos — Pieśń o atamanie. Piccadilly — Cohn i Kelly w haremie.

Wypadki i kradzieże. (c) Wypadki w cyfrach. Za czas od 18 do 20 bm. do godziny 9 rano zanotowano w mieście 109 różnych wypadków.

(c) Uślino w samobójstwa. Z niewyjasnionych przyczyn targnął się na życie Szmereł Bąk...

(c) Aresztowanie nieoprawnego osu sta. P. Paweł Szuszkiewicz (Garbarska 11) nie posiadając żadnego zawodu...

Wszystkie formalności, jako też wszelkie starania o pomysłnie załatwienie sprawy przjął na siebie Szuszkiewicz...

Okazało się przy tem, że był on już kilka krotnie karany a nawet pozbawiony praw.

(c) Wypadki na prowincji. We wsi Rafaje gminy woropajewskiej pow. postawskiego spaliły się 3 stodoły wraz ze zbiorem.

Wszystkie formalności, jako też wszelkie starania o pomysłnie załatwienie sprawy przjął na siebie Szuszkiewicz...

Okazało się przy tem, że był on już kilka krotnie karany a nawet pozbawiony praw.

(c) Wypadki na prowincji. We wsi Rafaje gminy woropajewskiej pow. postawskiego spaliły się 3 stodoły wraz ze zbiorem.

RADJO

Wtorek, dnia 21 stycznia 1930 r. 12,00 — Retransmisja z Londynu. Otwarcie międzynarodowej konferencji...

Teatr i muzyka. Teatr miejski na Pohulance. Dziś w dalszym ciągu bajka — groteska „Księżniczka chińska Turandot”...

KONKURS. Magistrat m. Wilna ogłasza konkurs na posady sekretswarów. Warunki konkursu:

Magistrat m. Wilna ogłasza konkurs na posady sekretswarów. Warunki konkursu: 1) Obywatelstwo Polskie, 2) średnie wykształcenie...

KINO-TEATR „HOLLYWOOD” Mickiewicza 22.

Przystań miłości. Dziś! Reżyseria: Gregory La Cora. W roli tytułowej uroczą Esther Ralston i Gary Cooper...

POLSKIE KINO „Wanda” Wielka 30. Tel. 14-81.

Życie i przyszłość kobiety. film z zakresu higieny ciała kobiecego. UWAGA! Dziś wyłącznie dla pań. Pocz. seansów o godz. 3.30, 5.15, 7.45 i 10.30 w. Ze względu na charakter filmu uprasza się o przybycie na początki seansów.

Kino Miejskie SALA MIEJSKA ul. Ostrobramska 5.

Bohater krwawej areny. Wspaniale arcydzieło na tle walk o PIĘKNĄ HELENĘ aktów 10. W rolach głównych: WŁODZIMIERZ GAJDAROW i CARLO ALDINI.

Kino-Teatr „Piccadilly” Wielka 42 tel. 17.85.

Cohn i Kelly w haremie. Dziś poraz pierwszy w Wilnie. Jedyny film, który rozpraszyc może wszystkie troski i kłopoty życia.

KINO-TEATR „HELJOS” Wileńska 38.

Pieśń o atamanie. Rekordowy sukces! Niebawym powodzenie! Tryumfalny przebieg kinematografii światowej!

Kino - Teatr „Słońce” ul. Dąbrowskiego 5

„Sońka złota rączka”. W rolach głównych fenomenalna VILMA BANKY i GEORG ALEKSANDER.

Kino - Teatr „Światowid” ul. Mickiewicza 9.

„Promień miłości”. Dziś! Wymarzona para kochanków, ulubienicy publiczności VILMA BANKY i RONALD COLMAN.

Obwieszczenie. Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru IV-go z siedzibą w Wilnie, przy ul. Jakóba Jasińskiego nr. 1 m. 3...

Obwieszczenie. Komornik sądu Grodzkiego w Wilnie, rewiru 2-go z siedzibą w Wilnie, przy ul. Jakóba Jasińskiego nr. 1 m. 3...

Poszukujemy dla b. dobrych reflektantów, dzierżaw majątków ziemskich. Zgł. Agencja „Polkres” Wilno, Królewska 5, tel. 17-80.

Table with exchange rates for various currencies: Dolary, Belgia, Kopenhaga, Budapeszt, Holandia, Londyn, Nowy York, Oslo, Paryż, Praga, Szwajcaria, Bukareszt, Stokholm, Wiedeń, Wexry, Włochy, Mark niemiecki, Gdańsk.

GIEZDA WARSZAWSKA 20 stycznia 1930 r. Dowizy i waluty: Trans. Spr. Kupce. 8,875 8,895 8,55

Papiery procentowe. Potęcza inwestycyjna 123,25. Premjodolarowa 78,50 5 proc. konwersyjna 50,40...

Gabinet Racjonalnej Kosmetyki. W Wilnie, Mickiewicza 31 m. 4. Urode kobieca konserwuje, doskonali, odświeża, usuwa braki i skazy.

Kursy Kierowców Samochodowych Stowarzyszenia Techników Polskich w Wilnie ul. Ponarska 55. Tel. 13-30. Przyjmują zapisy do grup: XLV amatorskiej dla Pań i Paodw z nauką 5 tygodniową i XLVI Zawodowej z nauką 2 i pół miesięczną.

PIANINA I FORTEPIANY światowej sławy „ARNOLD FIBIGER” (nie ma nic wspólnego z firmą Bracia A. i K. Fibiger) PLEYEL, BECHSTEIN, BLUTHNER, DRYGAS, SOMMERFELD etc.

Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Wilna zwołuje na dzień 26 stycznia r. b. doroczną Walne Zgromadzenie o godz. 6 wieczorem w sali przy ul. Żelaznej Nr. 1.

LEKARZ DENTYSTY Lekarz-Dentysta MARYA Ożyszka-Smolka. Przyjmuję od 9-12 i od 4-6. Ofiarą - m. 3.

POSADY ANSZERNI Kuchnia i kuchnia. Kuchnia i kuchnia. Kuchnia i kuchnia. Kuchnia i kuchnia.

Rolnik w średnim wieku, sam, w wieku 50, praktyka i powołanie. Praktyka i powołanie. Praktyka i powołanie.

Rządcy - ekonomia poszukuje od 1 kwietnia r. b. z dobremi referencjami i atutami. Praktyka i powołanie. Praktyka i powołanie.

LOKOTY pieniądze najdogodniej załatwia z pełną gwarancją D. H. K. „Zaczneta” Mickiewicza 12 tel. 9-05.

Hotel „WERSAL” Tel. 1742. Wydać pokój miesięcznie od 30 zł. i na drze od 2 ch zł.

Węgiel GÓRNOŚLĄSKI OPAŁOWY, kowalski i koks dostarcza w wozach zamkniętych „Wilopal”

Styczeń 3. Tel. 18-17.

RYNNE RYNNY TYSIĄCE chorych na katar tołuski, zjadczą, kurczę, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie etcetera, odczeka zdrowie, używając ziola sławnego na cały świat Dr Dietla, Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Paryżanka nauczycielka rutynowa udziela lekcji w zakresie gimnazjum, ul. Sw. Jakóba 6-5. 261-0

ZGUBY wujkową książkę z wójkową wyd. przez P. K. U. 2 Wilno, na imię Wincentego Hryniewicza, uwięzła się, - 0

Uznawania się zgubioną książkę wojskową, wyd. przez P. K. U. Święciana, na imię Antoniego Kozłowskiego, rocznik 1891. - 2

Dnia 1 stycznia 1930 r. znaleziono na szlaku z Brastawia do Białogóry, 20 km od Brastawia, 20 km od Białogóry, 20 km od Białogóry, 20 km od Białogóry.

Hallo! Radioamatorzy!!! Niema przykrości noszenia akumulatorów do ładowania. Wystarczy za telefonować 10-72, a akumulator będzie zabrany, naładowany i dostarczony do domu.

Firma MICHAŁ GIRD Szopena 8, tel. 16 72.

Wydawca St. Mackiewicz. Redaktor odpowiedzialny Witold Woydyło

Drukarnia „Wydawnictwo Wileńskie”, Kwazelna 23.